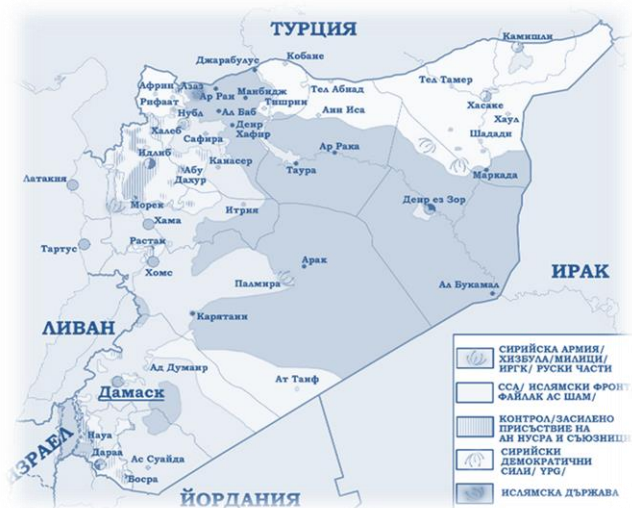

Журнал за конфликтите в Леванта и Магреб

От Руслан Трад и Александър
Стоянов
Брой 16

DE RE MILITARI XVI

DE RE MILITARI

Журнал за конфликтите в Леванта и Магреб

Автори: Руслан Трад и Александър Стоянов

Място на издаване: София, България

Дата на издаване: 14.07.2016

Сайт на авторите:

www.ruslantrad.com, www.historyofwars.net

Facebook страници:

<https://www.facebook.com/hystoryofwars>

<https://www.facebook.com/intidar.blog.and.news>

<https://www.facebook.com/deremilitari>

Контакти:

ruslantrad@gmail.com

klubvoennaistoria@gmail.com

За заявки за изготвяне на детайлни карти: klubvoennaistoria@gmail.com

ISSN 2367-9476

Журналят се издава с подкрепата на медийната платформа
[КлинКлин](#).

АВТОРИТЕ

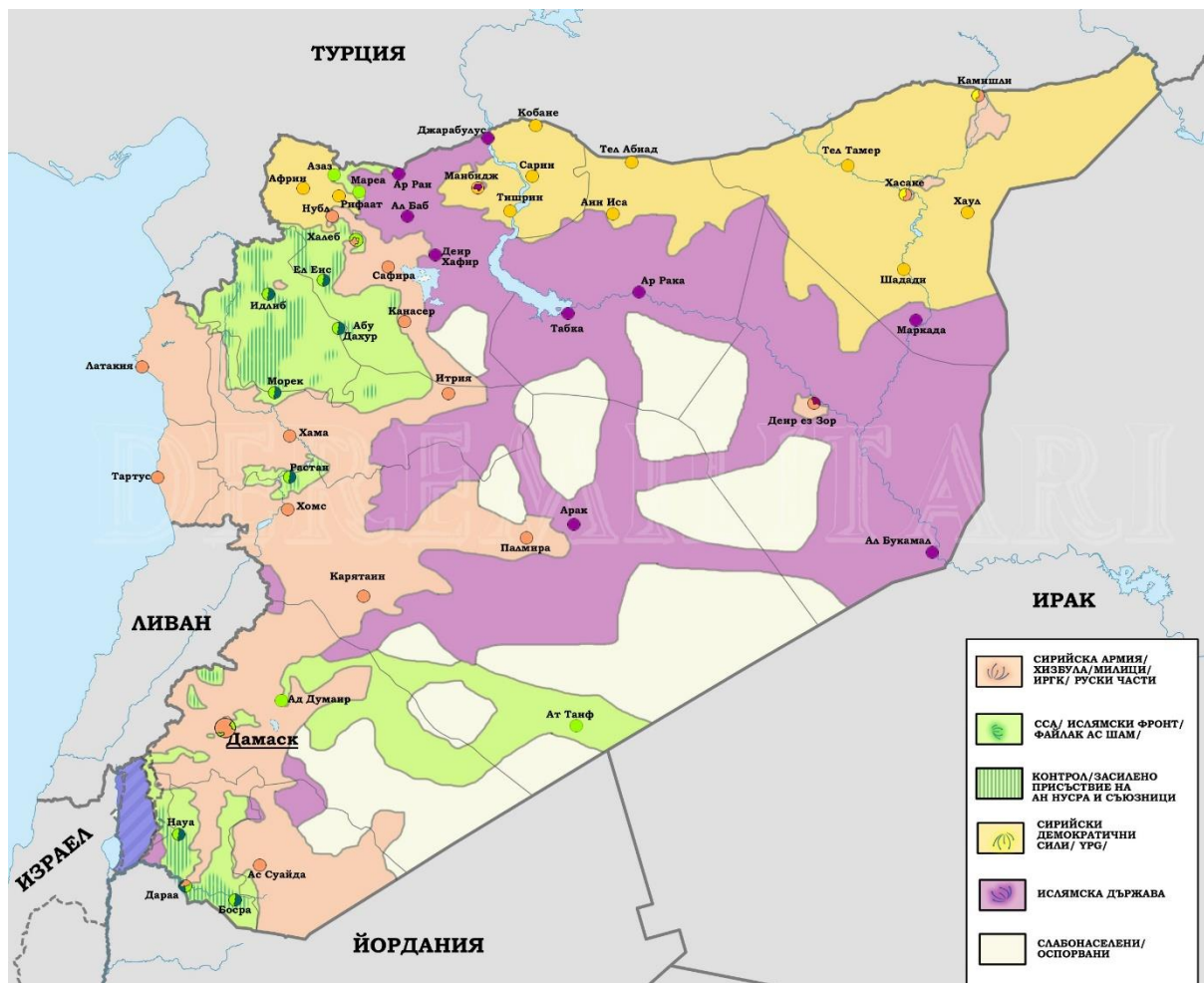
Руслан Трад

Журналист на свободна практика с фокус върху Близък изток и Северна Африка. Създател на първия български блог за Близък изток, Intidar, както и на организацията Форум за арабска култура. Водил е лекции за политически движения и процеси в Близкия изток в аудитории на Софийски университет, Нов български университет, Червената къща и Дипломатически институт към МВнР. Пътува често в Близкия изток, като публикува репортажи от Ливан, Югоизточна Турция, Тунис, Ирак и Сирия, а през 2014 заснема филм в Иракски Кюрдистан на фронтовите линии с „Ислямска държава“.

Александър Стоянов

Историк и журналист, *magister cum laude* и настоящ докторант от Лайденския университет в Нидерландия. Отговорен редактор и създател на списание “Военна История” и съосновател на “Клуб Военна История”. Автор на множество публикации, посветени на различни проблеми от военната и политическата история на Европа и Близкия Изток. Автор на единствените подробни карти на български език, проследяващи конфликтите в Сирия, Ирак, Либия, Йемен, Нигерия, Афганистан и Сомалия.

СИТУАЦИЯТА В СИРИЯ

През изминалата седмица се случиха немалко събития около и в Сирия. **Противостоящите си международни играчи се съгласиха да започнат партньорство** в името на политическото решение на кризата, а на 8 юли сирийското правителство обяви спиране на огъня в цялата страна по случай отбелязването на свещения празник Рамадан. Малко по-късно това примирие беше нарушено с въздушни удари в Алепо, където са обсадени над 300 000 цивилни.

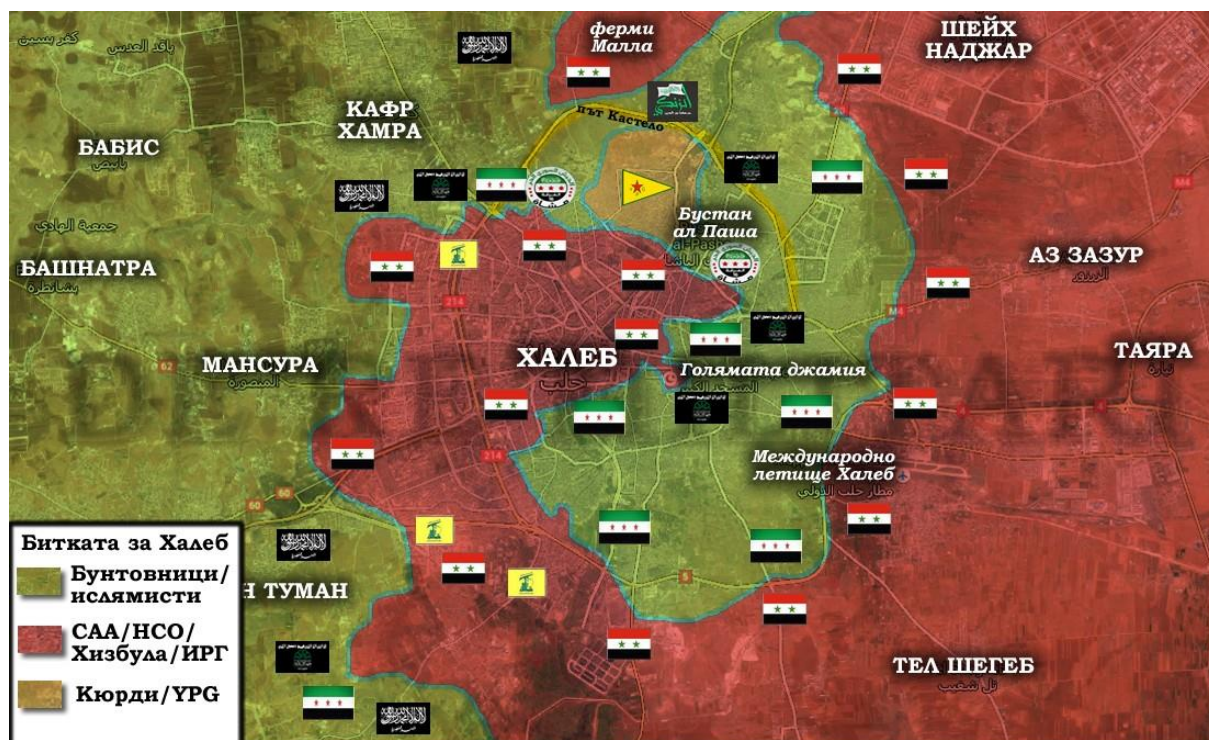
5 месеца след като насилието в Алепо се засили отново, силите лоялни на сирийския президент Башар ал Асад, напреднаха към единствения снабдителен път за опозиционните сили в Алепо – **пътя „Кастело“**. Тази офанзива е една от последните атаки над Алепо, които имат за цел да установят контрол в източните части на града, превърнал се в крепост на опозицията от 2012 насам.

Бунтовническите части отвързваха няколко пъти на опитите на правителствените сили да навлязат навътре. Но загубиха контрол върху „Кастело“.

Руските и сирийски въздушни самолети продължават усилено да атакуват бунтовнически позиции в Алепо и околностите му.

САЩ изразиха притеснение относно ситуацията в Алепо, която се превръща в хуманитарна катастрофа за 300 000 цивилни. Въздушните удари утежняват сложната обстановка на терен, където за контрол над града се сражават дузина групи и от правителствена и от опозиционна страна.

Ден преди да започне обсадата над Алепо, на 7 юли, **САЩ и Русия започнаха разговори** за засилване на военното сътрудничество между двете държави в Сирия срещу терористични групи в страната. В същото време, аятолах Хаменеи, върховният лидер на Иран, заяви, че страната му няма да си сътрудничи със САЩ в Сирия. Иран е съюзник на Русия и главен участник в сирийската гражданска война.

През изминалата седмица Русия се сдоби с още един съюзник – Турция. Анкара, която подкрепя редица групи в Сирия и е противник на Башар Асад, се

обърна към Русия в опит за смекчаване на острия тон между двете държави в лицето на общия враг, Даеш („Ислямска държава“).

В същото време, **Новата сирийска армия** – формация, за която става дума в *De Re Militari* в последните два броя – беше изтласкана в пустинята през миналата седмица, след като Даеш успя да се възстановят след първоначалните загуби от формацията в района на Букамал, Дейр ез Зор.

В момента Вашингтон разследва твърдение, че американски самолети са изоставили бунтовниците при атаките на Даеш.

След 11 юли сирийските правителствени сили напреднаха с половин километър в района Западна Гута, област Дамаск. Те започнаха удари срещу държаното все още от бунтовници предградие на столицата, Дарая. Сирийската армия контролира цялата източна част на Дарая след офанзива, продължила два дни. При атаката бяха използвани ракети „земя-земя“, варелни бомби, въздушни удари. Междувременно, в Дарая продължава да има липси на храна и медицински пособия. Правителствените сили опитват да влязат в Дарая от 2012 насам, когато и установиха пълна обсада над градчето, което се намира само на 7 км. южно от президентския дворец в Дамаск. Дарая е важен град не само от символична гледна точка, но и защото поради близостта си до централните части на Дамаск, бунтовниците виждат в него възможност за нанасяне на атаки срещу армията в самата столица. През седмицата режимът отправи предложение към намиращите се в Дарая бунтовници да се изтеглят без поражения, но те отказаха и за момента се водят сражения в града.

На 13 юли руски самолети нанесоха удари по бежански лагер до границата между Сирия и Йордания. Поразен беше сектор, където живеят семействата на бойци в бригадата Джайш Усад аш-Шаркия, част от Свободната сирийска армия. Бригадата се сражава предимно срещу Даеш („Ислямска държава“) в източните пустинни райони на Сирия. При ударите над бежанския лагер загинаха 17 души, а 40 са тежко ранени.

Миналият месец руски самолет порази друга формация от Свободната сирийска армия, Нова сирийска армия, в провинция Дейр ез Зор. Както тогава, така е сега, руските власти отказват коментар.

В същото време, Свободната сирийска армия завзеха щаба на Нусра в Северно Алепо, като са арестувани десетки членове на Нусра. В Азас Свободната сирийска армия разби клетки на Даеш и също има арестувани бойци на радикалната група.

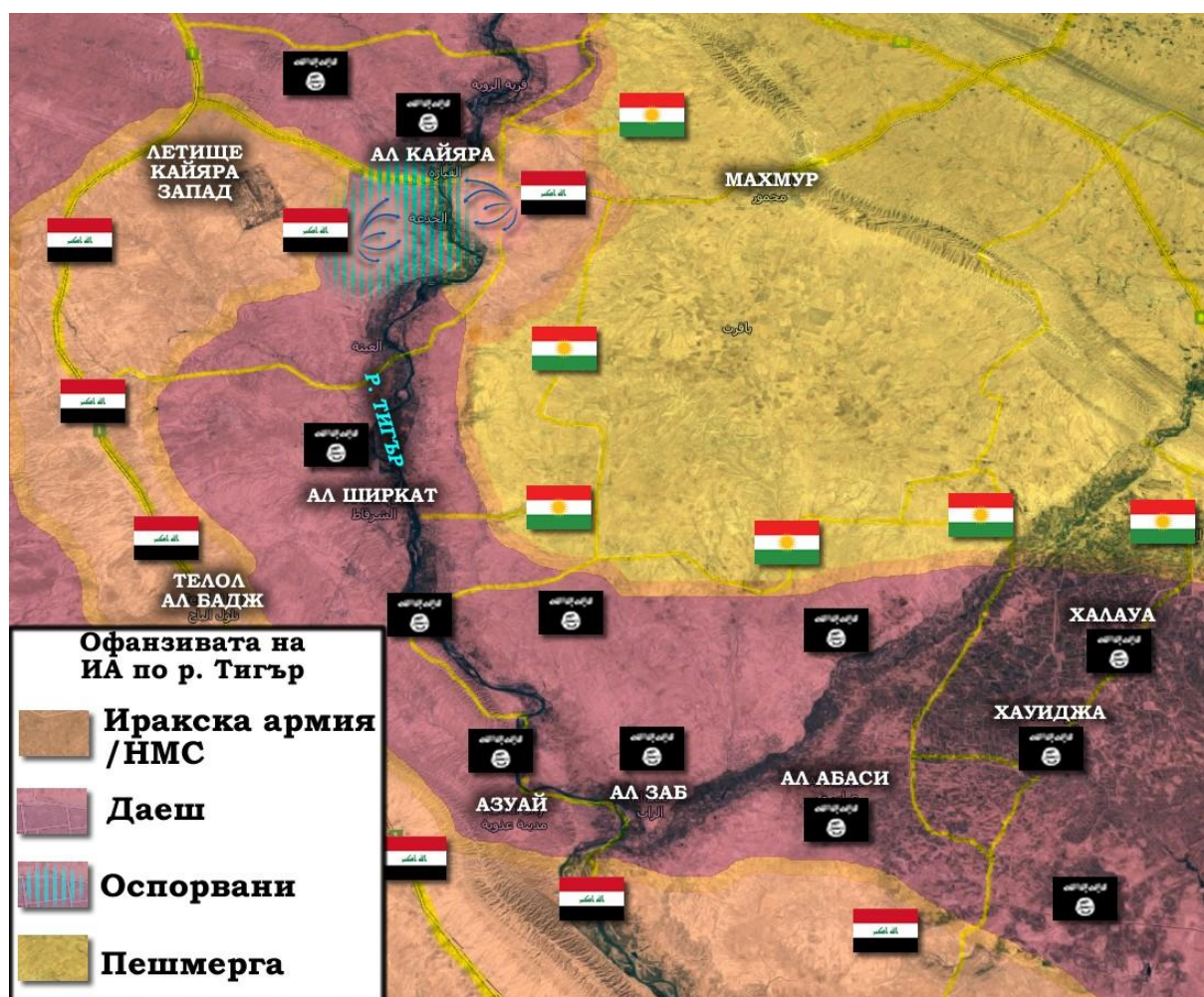
СИТУАЦИЯТА В ИРАК

Започналата на 10 юли офанзива на иракската армия (ИА) за установяване на контрол над летище **Кайяра Запад** се увенча с успех и на 11 юли силите на Багдад овладяха стратегическата локация, която им позволява да нанасят директни въздушни удари върху бастиона на Даеш („Ислямска държава“) в северен Ирак – Мосул.

След като изпълниха първия етап от операцията, силите на ИА се заеха да разгърнат своята офанзива. През следващите два дни, координирайки атаките си с паралелно разположените на изток от река Тигър части, иракските сили от Кайяра Запад успяха да пробият линиите за комуникация на Даеш и да се съединят със своите колеги в района южно от град Кайяра, където в момента инженерни части на ИА се готвят да издигнат временен мост над реката и да установят контролен пункт и укрепена позиция.

Целта е да се подsigури трайно разкъсване на позициите на Ислямска държава, като в момента териториите, контролирани от Даеш около град Хауиджа са де факто изолирани от останалите владения на групировката.

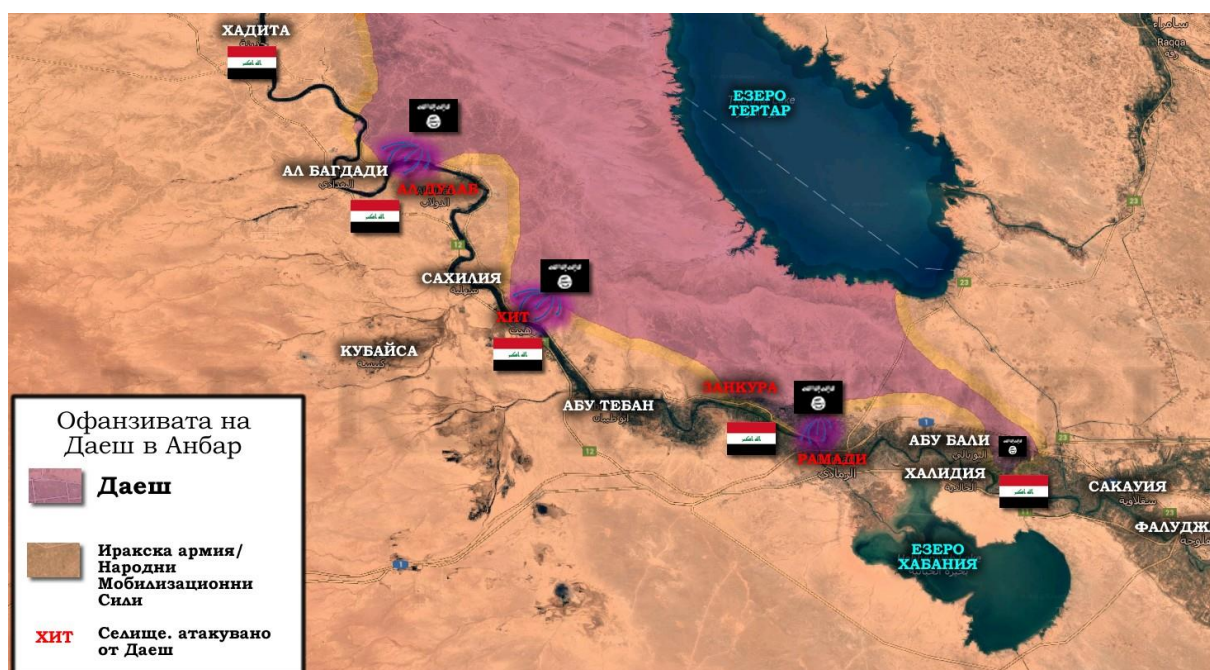

Джихадистите не останаха без отговор.

Използвайки характерна за тях стратегия, Даеш водят задържащи боеве в района на Кайяра, без да вкарват допълнителни сили в оспорвания сектор. Целта на тази маневра е в случай на пробив в линиите на Даеш и колапс на фронта в района, да не се поставят в капан допълнителни сили, които групировката пази за други операции. По този начин, Даеш за пореден път демонстрира, че добре е схванала уроците, усвоени както в Афганистан, така и онези военни теореми, доказани в хода на конфликтите от XX век. Вместо да хвърлят силите си в сектор, където присъствието на иракската армия е подчертано стабилно, от Даеш решиха да започнат поредната отвличаща офанзива с малки мобилни части, които излязоха от пустинните части на провинция Анбар и атакуваха поредица от селища, разположени по поречието на Ефрат от Хадита до Фалуджа.

Целта на атаките е колкото отвличаща – с цел да се пренасочат иракски бойци от поречието на река Тигър - толкова и пробна с оглед търсене на слаби звена в отбраната на иракската армия в Анбар.

Провинцията си остава най-стабилната опора на Даеш в Южен Ирак, а гротеското поведение на шиитските милиции в освободената Фалуджа и околностите провокираха вълна от недоволство сред иракските сунити и за пореден път добавиха цепеници в огъня на джихадизма – тактика, за която вече ви споменахме в миналия брой.

Паралелно с офанзивата в Анбар, Даеш сериозно увеличи броя на атентатите и опитите за атентати в района на столицата Багдад, където през **последните 48 часа (12-14 юли)** няколко експлозии костваха живота на десетки, а мнозина други са ранени.

НЕРАЗРЕШЕНИ ИРАНСКИ ПРОБЛЕМИ

Арабски сепаратисти поеха отговорност за нападение срещу нефтохимическа инсталация в иранския град Ахваз по-рано тази седмица. „Ястребите на Ахуаз“, сепаратистка група, създадена миналата година, публикува изявление преди няколко дни, в което призовава за съпротива срещу „персийската окупация“ на арабски земи. Според изявлението, иранските власти са преминали всички червени линии в политиките си за смазване на арабското малцинство в Иран. „Арабските младежи в Ахваз живеят със страха от постоянни арести, експулсирани и екзекуции. Тези нарушения на персийския враг не ни оставиха друг избор, освен да отговорим болезнено.“, се казва още в изявлението на групата. Три петролни инсталации бяха нападнати от септември 2015 досега, като отговорност за тях носят „Ястребите на Ахуаз“.

Ахваз (на арабски Ахуаз) е град в Югозападен Иран, административен център на провинция Хузестан. В този район живеят близо три милиона етнически араби. От 2005 година насам има няколко бомбени атаки в Ахваз, като зад повечето от тях се предполага, че седи националистическата сепаратистка организация Арабско движение за освобождение на Ахуаз, която е обявена за терористична от иранското правителство. Проблемите с дискриминацията на арабското малцинство в Иран не са от вчера. Провинцията има висока безработица и беше класирана от Световната здравна организация през 2011 година като територията с най-лошо замърсяване на въздуха. Също така, правозащитни организации всяка година излизат с доклади за натиска, упражняван срещу сунити и араби в Иран, включително религиозно и етническо преследване.

През 2015 година най-малко 78 души са били арестувани в провинция Хузестан в очакване на 10-годишнината от масовите демонстрации срещу Техеран. По време на протестите миналата година най-малко 37 араби бяха екзекутирани публично в бързи и непрозрачни процеси. Миналият месец иранският министър на вътрешните работи, Абдолреза Рахмани Фазли, призна за някои от проблемите, пред които е изправена голяма част от населението. „Има около 11 милиона души, които живеят в бедняшки квартали в Иран, 3 милиона от тях живеят в покрайнините на Техеран, Машхад и Ахваз. В момента има около 2,7 милиона в маргинализирани квартали, което е проблем, който може да застраши

страната и правителството трябва да следи за тяхното състояние и промени в общностите.“ Това заяви Фазли пред иранския парламент на 6 юни.

Той добави също така, че има райони в цялата страна, където повече от 60% от хората са безработни и това може да причини непоправими социални щети.

Хузестан е част от Иран от стотици години и често е наричан Арабистан от персийските владетели заради арабското му население. С възхода на арабското национално движение от края на 19 век и началото на 20, обаче, арабски националисти в Иран и извън него призовават Хузестан да стане част от „арабската нация“.

„Всеки път, когато арабския свят е обсъждан, се забравя за петте милиона араби, които се борят да оцелеят под персийско иго в арабския регион, граничещ с Ирак

Емблема на Арабско движение за освобождение на Ахуаз

и Персийския залив“, пише през 2015 година бизнесменът Халаф Ахмад ал Хабтур за „Ал Арабия“. Това мнение е широко споделяно в арабския свят, не само в Ирак или страните от Арабския полуостров. Арабското население в Иран е имало отпреди времето на ислямското завоевание на Персия от 633 година. От векове персийските владетели имат контакти с различни арабски държави извън границите им, включително с

арабски племена в територията на Персия. В Ахваз арабите се самоуправляват до 1925 година,

когато шахът на Иран, Реза Пахлави, сваля арабския владетел шейх Хазаал ал Хадж Джабер и завзема контрола върху провинцията, която носи 80% от петрола на Иран и 50% от газта. От 1925 година в доминирания от араби район, не е имало арабски управител. Само 5% от правителствените длъжности в района са заети от хора с арабски произход, а от 4 000 работници в петролната промишленост в Ахваз, само 7 са местни араби.

Днес арабското население в Иран е изправено пред различни трудности. Според доклад на Minorities at Risk от 2001, близо 40% от арабите са нискокласифицирани

работници, живеещи в предградия. През 2016 процентът скача на 60%. Районите, в които живеят араби в Иран са без особено добра инфраструктура, а държавните проекти често пренебрегват тази гранична зона.

Най-вероятно последните удари на сепаратистите ще се увеличават. Напрежението в Иран на тема малцинства нараства и в друга посока – през последните два месеца иранския клон на Кюрдската работническа партия отново се активизира, като най-малко 10 войници и още толкова кюрдски бойци загубиха живота си при сражения в Северозападен Иран. Кюрдите, както и арабското население в Иран, са изправени пред идентични проблеми с властите в Техеран. Очаква се подкрепата на Саудитска Арабия и страни в Персийския залив да стане особено видима в подкрепа на арабските националисти в Иран, имайки се предвид прокси войната между Рияд и Техеран в Йемен, Сирия, Ливан и Ирак. Ахваз е само още едно бойно поле, в което недоволството да бъде използвано за държавни интереси.

Статията е публикувана [първоначално в Actualno.com](http://Actualno.com).